

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

corruptio boni, quæ est in anima: est etiam priuatio vel corruptio boni corporis. Sicut corpus hominis priuauit beneficio illius immortalitatis & impassibilitatis, quam habuit ante peccatum.

An pœna sit priuatio boni. O

Quæri autem solet, Vtrum & pœna sit priuatio vel corruptio boni. Ad quod facile responderi potest, si prædicta ad memoriam reuocentur. Diximus enim supra, priuationem vel corruptionem boni accipi actiue vel passiue, id est, secundum efficientiam vel effectum. Ideoque priuatio vel corruptio boni dicitur & peccatum & pœna: sed peccatum secundum efficientiam, quia priuat vel corrumpit bonum: pœna autem secundum effectum, id est, secundum passionem, quæ est effectus peccati. Aliud est n. culpa, aliud pœna: alterum est Dei, id est, pœna: alterum diaboli vel hominis, id est, culpa.

QVOD QVÆDAM SIMVL SVNT PECCATA & pœna peccati, quedam peccata & causa peccati, alia vero peccata, & causa, & pœna peccati.

DISTINCT. XXXVI. A

Sciendum est tamē quædam sic esse peccata, ut sint etiam pœnæ peccatorum: Vnde Aug. super illum locū psal. 57. Supercecidit ignis & non viderunt solem, ait, Ignis superbiæ & concupiscentiæ & iræ intelligitur. Istas pœnas pauci vident: ideo eas maxime commemorat Apostolus in epistola ad Romanos, & enumerat multa quæ peccata sunt, & pœna peccati. Inter primum n. peccatum apostasiæ & ultimam pœnam ignis æterni media quæ sunt, & peccata sunt & pœna peccati. Greg. quoque per Ezech. ait, Contemnenti qui non vult pœnitere ponit Deus offendiculum, ut scilicet, grauius impingat. Peccatum enim quod per pœnitentiam citius nō deletur, aut peccatū est & causa peccati,

*Aug. vers.
8. psal. 57.
Cap. 1. d*

*Ro. II. ad il-
lud. i. zech.
8 Si autem
tu annuncia-
ueris iusto.*

Gg 5 aut

Ibi, Greg.
paulo infe-
rius.
Gen. 5.
Psal. 68.
Olea 4. a
Rom. 1. a.
2. Thes. 2. c.

aut peccatū & pēna peccati, aut peccatum simul & causa & pēna peccati. Vnde Moyses, Nondum sunt completa peccata Amorrhœum. Et David inquit, Appone iniquitatē super iniquitatē eorum, Et alius propheta. Sanguis sanguinē tetigit, i. peccatum peccato additum est. Paul⁹ quoq; ait, Propterea tradidit illos De⁹ in passiones ignominie, &c. Et itē, Vt impleant peccata sua semper. Iohanni quoq; per angelum dicitur, Qui in sordibus est, sordescat adhuc. Ex his testimoniis colligitur, peccatum aliquod & peccatum esse & pēnā peccati.

Ex predictis questio oritur. scilicet, an in quantum peccatum est, sit pēna peccati. B

Aug. 10. 1.
li. 1. retract.

Et ideo merito queritur, Vtrum in quantum peccatum est, sit pēna peccati, Quod nō videtur, cum omnis pēna peccati iusta sit. Vnde Aug. in li. retractationum, Omnis pēna peccati iusta est, & supplicium nominatur. Si ergo peccatū q̄ est peccatum & pēna peccati, in quantum peccatū est, pēna peccati est, cum omnis pēna de iustitia Dei veniat, videtur in quantum peccatum est, iniustū esse, & à Deo puenire. Ad q̄ illi respōdēt, peccatū sic dici pēnā peccati, q̄a p peccatum in q̄ merito pcedētis peccati homo labitur, deserente Deo corrumpitur bona natura. Sicut ignis æternus dicitur pēna malorū, q̄a ea cruciatur, nec tamē ipse cruciatus malorum ignis est, sed per ignē fit in homine. Ita per peccatum corrumpitur natura, & imminuitur bonum nature: & est ipsa imminutio & corruptio boni, passio & pēna: & nō essentialiter ipsum peccatum, p quod fit: sed ideo peccatum dicitur, vt præmissum est, quia per peccatum ilico vt peccat homo, fit in homine illa corruptio, quæ tamē fit Deo auctore. Illa enim pēna siue passio, quæ est boni corruptio, à Deo est. Illi⁹ tñ (vt sic dicam) materia & causa est peccatum, q̄ à Deo non est. Quod videtur Au. notasse, & iuxta hunc sensū intellexisse,

rellexisse, cum ait in libr. de p̄destinatione sancto
rum, Prædestinatione De⁹ ea p̄sciuit, quæ fuerat
ipse factur⁹. Sed præsciuit Deus etiam q̄ non est i-
ipse factur⁹, id est, oīa mala: quia etsi sūt quædam
quæ ita peccata sunt, vt etiam pœnæ sint peccati
secundum illud Apōst. Tradidit illos Deus in pas-
siones, &c. non tamen peccatum Dei est, sed iudi-
cium scil. pœna. In scriptura n. sæpè nomine iudi-
cii pœna intelligitur. Hic diligenter intendentib⁹
insinuare videtur, ea q̄ peccata sunt & pœnæ pec-
cati, nō in quantum peccata sunt, sed in quantum
pœnæ Dei esse. Nam cum dixisset Deum non esse
factur⁹ mala aliqua, id est, peccata, q̄a posset ei
obiici quædam peccata esse etiam pœnas peccati,
& pœna peccati omnis iusta est, & ideo à Deo est:
quali determinando secundum qd faciat ea, vel se-
cundum quid nō faciat, addidit reliqua: luxta vero
p̄dictam intelligentiā peccata sane dicuntur
pœnæ. Vnde Apōstolus appellat eas passiones ig.
nomine; quia, vt ait auctoritas, licet quædā pec-
cata sint quæ delectant, sunt tñ passiones natu-
ræ nō nominandæ q̄a per ea corrumpitur natura.

Aug. c. 10. in
10.7. non
longe à
princip.

Rom. 1. d

*Quod cum omne peccatum possit dici pœna, non tamen
omne est pœna peccati.*

C

Et licet ex hoc sensu omne peccatum mortale
possit dici pœna, non tñ omne potest dici pœna
peccati. Pœna n. peccati, vt prædictum est, est illud
cuius causa est aliud præcedens peccatum. Nam
peccatum sic dicitur pœna peccati respectu præce-
dentis, sicut dicitur causa peccati respectu sequē-
tis. Quo fit vt idē peccatum & causa sit, & pœna
peccati: sed alteri⁹ peccati pœna, & alteri⁹ causa: vt
n. Greg. in moral. ait. Peccatum quod pœnitētia
non diluitur, suo pondere mox ad aliud trahit,
Vnde fit vt non solum peccatum sit, sed & causa
peccati: ex illa quippe culpa subsequens oritur.
Peccatum vero quod ex peccato oritur, nō solum
pec-

Greg. c. 12.
l. 2. ad illud
ca. 44. Iob.
non enim
opera eorum.

peccatum, sed pœna peccati est: quia iusto iudicio Deus cor peccantis obnubilat, vt præcedētis peccati merito etiam in alia eadat. Quem n. liberare noluit, deserendo percussit. Proinde vt Aug. ait, Præcedentis est hæc pœna peccati, & tamē etiam ipsa peccatum est. Iudicio n. iustissimi Dei traditi sunt, vt ait Apost. de quibusdam, siue deserendo, siue alio modo explicabili, siue inexplicabili, in pafsiones ignominie: vt crimina criminib. vindicarentur, & supplicia peccantium nō tantum sint tormenta, sed vitiorum incremēta. Illa ergo peccata quæ enumerat Apostolus, q̄a de superbia sūt, non solum peccata sed etiam supplicia sunt: Ecce ex his iam fit p̄spicuum quædam peccata etiā pœnas & causas peccati esse: & illud peccatū esse penā peccati, quod causam præcedentem habet peccatum: atque illud peccatum esse causam peccati, q̄ est meritum sequentis culpæ.

Ex prædictis videtur significari ipsa eadem quæ peccata sunt, esse & pœnas peccati. C

Sed cum ait crimina criminibus vindicari, videtur insinuare ea ipsa quæ peccata sunt, essentialiter esse pœnas peccati, i. punctiones peccati. Ad hoc autem inquirunt illi hæc & similia dicta esse secundum rationē prædictam: & ideo intelligenda fore secundum p̄missam oppositionem. Intelligentia n. dictorum ex causis est assumenda dicendi.

Quod non obuiat veritati si quis dicat ipsa peccata, esse pœnas peccati essentialiter. E

In nullo tamen præiudicium factum veritati putatur, si quis dicat ipsa eadē quæ peccata sunt essentialiter, vt ita dicā esse pœnas, i. punctiones peccatorū præcedētium, quæ iustæ sunt & à Deo sunt: Nec tñ in quātum peccata, à Deo sunt: nec in quātum peccata sunt, pœnæ peccati sunt: & tñ in quātum peccata sūt, priuationes boni sunt, sed vt supra dictū est, causaliter & actiue dicuntur priuationes.

Aperte

*Aug. contra
Iulianum.
li. 5. ca. 3.
ante mediū
10.7.*

*Ibid. paulo
superius.*

Aperte ostendit peccata quaedam esse penam peccati,
& penam ipsam iustam esse à Deo. F

Quod autem quaedam peccata pœnæ sint, & ipsa pœna iusta sit, & à Deo sit, euidenter tradit Aug. in li. retractation. i. dicēs quodam necessitate fieri ab homine quæ mala sunt, & eadem iusta pœna peccati sunt. Sunt, inquit, quædam necessitate facta improbabā, vbi homo vult rectè facere & nō pōt. Vnde & illud Apost. Nō quæ volo facio bonum, sed quod odi malum hoc ago. Et illud, Caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnē. Hæc n. inuicē sibi aduersantur, vt nō ea quæ vultis faciatis, sed hæc omnia ex illa mortis dānatione sunt. Nam si non est ista pœna hominis sed natura, nulla ista peccata sunt. Si n. non receditur ab eo modo quo naturaliter factus est homo, cum hæc facit, ea utique facit quæ debet. Si autem homo, quia ita est, nō est bonus, nec habet in potestate vt sit bonus, siue non videndo qualis esse debeat, siue videndo & non valendo esse qualem se esse debere videt, pœnam istam esse quis dubitet? Omnis autem pœna si peccati pœna est, iusta est, & supplicium nominatur. Si autem iniusta est pœna, quoniam pœnā esse nemo ambigit, iniusto aliquo dominante homini imposita est. Porro quia de omnipotentia Dei & iustitia dubitare dementis est, iusta est hæc pœna, & pro peccato aliquo impenditur. Non enim quisquam iniuste dominans aut surripiere hominem potuit velut ignorantī Deo, aut extorquere inuito tanquam inualidiori, vt hominem iniusta pœna cruciaret. Relinquitur ergo, vt hæc pœna iusta de dānatione hominis veniat. His atque aliis pluribus testimoniis docet, quædam esse peccata & pœnas peccati essentialiter.

De quibusdam que sine dubio peccata sunt & pœna,
vt ira, inuidia. G

Præterea nullatenus ambigendum est, quædam
peccata

Cap. 9. Et li.

de lib. arbitrio 3 ca.

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

17. in to. 6. 36

*Aug. in prin-
cipio quest.
77. in 10. 4.*

peccata absq; vlllo scrupulo pœnas esse, vt inuidiã
quę est dolor alieni boni; & ira: quę etiam non in-
quantũ pœnæ sunt peccata sunt: ita etiam de cu-
piditate & timorẽ & aliis huiusmodi sentiẽdum
est. Vnde Aug. in li. 83. q. a. r; Omnis pturbatio pas-
sio, omnis cupiditas, perturbatio. Omnis ergo cu-
piditas, passio, Omnis vero passio cum est in no-
bis, ipsa passione patimur. Omnis ergo cupiditas
cum est in nobis, ipsa cupiditate patimur: & in-
quantum cupiditas est, patimur ea. Omnis autẽ
passio in quantum ipsa patimur, nõ est peccatum:
ita & de timore. Nõ n. cõsequens est, vt si patimur
timorem, ideo non sit peccatum, quia multa sunt
peccata q̄ patimur, sed nõ inquantum patimur eis.

*Quod verbis Augustini premissis quãdam sententia
Hieronymi obuiare videtur.*

Illud autẽ diligenter est annotandum, quod
supra positis verbis Aug. dicentis quãdam ne-
cessitate facta esse improbanda & mala, videtur
obuiare q̄ Hieronymus ait in explanatione fidei
quod licet supra sit positum, tamẽ vt perfectius
sciatur, iterare non piger. Execramur, inquit, eo-
rum blasphemiam qui dicunt impossibile aliqd
homini à Deo esse p̄ceptum, & mandata Dei nõ
à singulis, sed ab omnib⁹ in cõmune posse seruari:
& paulo post, Et tam illos errare dicim⁹, qui cum
Manichæo dicunt hominem peccatum vitare nõ
posse: quam illos qui cum Ioviniano asserunt ho-
minem non posse peccare. Ecce Hieronymus dicit
errorem esse, si quis dicat hominem vitare pecca-
tum non posse. Qui autem dicit quãdam neces-
sitate fieri, quãdam dicit non posse vitari. Cum er-
go id Aug. dicat, videtur aut erroris esse quod tra-
dit, aut non esse verum quod Hieronymus ait.

*Determinatio contrarietatem submouens de san-
ctorum medio.*

AD q̄ dici potest, quia Aug. secundum statum
huius

*In explana-
tione fidei,
in 10. 4. ad
Damascum
papam, in
fine.
Ibid. paulo
posterioris.*

huius miserix (ad quam pertinet ignorantia & difficultas, vt idem ait in libro de libero arbitrio, *Cap. 17. li. 3.*) illud tradidit, vbi & venialia peccata inclusit. Hieronymus vero tantum de mortalibus peccatis loquitur, quod vnusquisque gratia illuminatus vitare valet: vel de homine secundum statum liberi arbitrii ante peccatum, illud ait.

Epilogum facit ad alia transiturus. **K**

Satis diligenter eorum posuimus sententiam, qui dicunt omnes actus naturas bonas esse, & in quantum sunt bonos esse. In quo tractatu quedam interseruimus, quæ non ex eorum tantum persona accipienda sunt, quia ab omnibus catholicè sapientibus absque hesitatione tenentur: atque auctoritatum testimoniis & rationibus eorundem traditionem muniuimus, qui dicunt omnes actus essentia sui, in quantum sunt, esse bonos, quosdam vero in quantum inordinate fiunt, peccata esse. Addunt quoque quosdam non tantum essentia, sed etiam genere bonos esse, vt reficere esurientem, quod actus est de genere operum misericordix: quosdam vero actus absolute ac perfectè bonos dicunt, quos non solum essentia vel genus, sed etiam causa & finis commendat: vt sunt illi qui ex bona voluntate proueniunt, & bonum finem metiuntur.

ALIORVM PŌNIT SENTENTIAM

*qui dicunt malos actus nullo modo esse à Deo,
nec, esse bonos siue in eo quod sunt, siue
alio modo.*

DISTINCT. XXXVII.

SVNT autem & alii plurimi longe aliter de peccato & de actu sentientes: asserunt non voluntatem malam & actum malum peccata esse, & nulla ratione bona, nec secundum aliquam rationem ex Deo auctore esse, quia sine Deo fiunt. Sine eo namque (vt ait

Euan-

*Verum actio
substantia in
in qua peccatum
causam committitur
sine
à Deo, & eo
Ioan. 1. 10*